

Amerikaans edelhout

ZON Sonus Custom 5 & Elrick Gold e-volution JJ

Bij al het speurwerk naar nieuwe en oude bassen van meestal bekende merken kom je in de basspecialzaak nog wel eens een niet-alledaagse basgitaar tegen. En daar willen we dan natuurlijk alles van weten en ruimte voor maken in ons blad. Dit keer vonden we twee edelbassen van Amerikaanse bouwers: uit Redwood City de Sonus Custom 5 van Joe Zon en de Gold e-volution JJ van Robert Elrick uit Chicago.

Na jaren als reparateur in een muziekzaak in Buffalo gewerkt te hebben, werd Joe Zon in 1981 zelfstandig basbouwer. Hij maakte in die tijd naam door de toepassing van grafieten halzen. Dat was toen nog een noviteit en vanwege het ingewikkelde productieproces een kostbare aangelegenheid. Maar de voordelen van deze halzen wat betreft stabiliteit en geluid wogen op tegen de nadelen. En terwijl andere merken die ook met composietmaterialen werkten in de loop der jaren afhaakten, hield Joe Zon stug vol. Bekendheid kregen de bassen van ZON vooral door de Hyperbass die voor Michael Manring werd ontworpen. De eerste Sonus zag het levenslicht in 1992 en kreeg het predicaat Jazz Bass voor de jaren '90 mee. Al maakte de Sonus die kwalificatie qua verkoopcijfers natuurlijk niet waar, toch is de bas tot op heden in productie gebleven en is het anno 2008 nog steeds een gewild en up-to-date instrument.

Robert Elrick begon zijn carrière als basbouwer vanuit een heel andere achtergrond. Voordat hij bas studeerde aan het Berklee College of Music was hij namelijk professioneel en gediplomeerd pottenbakker. Tijdens zijn Berklee-periode begin jaren '90 was hij een van de weinigen die zessnarig speelde, maar hij kon zijn ultieme bas niet vinden bij de grote merken die zessnarige bassen maakten, waaronder Ken Smith, Tobias en Pedulla. Daarom besloot hij zelf aan de slag te gaan. Zoals de dealer dealt om zijn eigen gebruik te betalen, zo zou Elrick door meerdere bassen te bouwen en te verkopen zijn eigen instrumenten kunnen financieren, was zijn

gedachte. En zo geschiedde, al duurde het een jaar of zeven voordat zijn eerste eigen bas klaar was. Naast zijn custom made productie uit eigen workshop werd een van Elricks ontwerpen een tijdje door het Koreaanse Cort in licentie gebouwd. De samenwerking tussen Cort en Elrick verliep echter niet vlekkeloos en werd in 2006 beëindigd. Elrick komt binnenkort

op de markt met in Tsjechië gebouwde bassen die een aantrekkelijker prijskaartje hebben.

ZON Sonus 5

De Sonus 5 is een bescheiden ogende vijfsnarige bas met klassieke vormen. De body heeft een basis van twee delen moerasessen met daarop een gespiegelde top van gevlamd redwood. De body als geheel is hoogglans afgewerkt en heeft een diepe onderste positieholte. Dat is ook nodig om de hoogste posities op de diep ingezette aangeschroefde hals bereikbaar te maken. Die diepe inzet heeft als voordeel dat de contactoppervlakte tussen hals en body groot is, wat weer een positief effect heeft op de sustain.

De hals is gemaakt van composietmateriaal, met als basis carbonfiber. Het

precieze recept is natuurlijk 'fabrieksgeheim', maar de halzen worden onder grote druk en hoge temperatuur in een mal 'gebakken'. Dat levert een materiaal op met hoge dichtheid en stabiliteit. Composiet halzen hebben een neutrale en vlakke frequentie response, spreken snel aan, hebben veel definitie en sustain en laten zo de klankeigenschappen van het hout van de body optimaal uit de verf komen. De bas heeft een mensuur van 34 inch en de hals heeft een prettige afgeplatte C-vorm. De toets is gemaakt van phenowood, een combinatie van gelamineerde esdoorn- of berkenstroken die doordrenkt zijn met composietmateriaal. Het is vergelijkbaar met

ebonol, dat echter in plaats van stroken hout is gemaakt van een papierlaminaat. De phenowood toets heeft de klank- en speelkarakteristiek van hout in combinatie met de voordelen en de fysieke eigenschappen van composiet. In de toets zijn 24 medium nikkel frets met epoxyhars gelijmd en geperst. De topkam is gemaakt van een strookje grafiet. De

De geschroefde composiet hals zorgt voor een heel directe toon, die snel en lang staat. De essen body en redwood toets geven wat warmte en boventonen, maar kunnen niet verhinderen dat de bas een wat technisch en onpersoonlijk geluid heeft. Alle frequentiegebieden zijn goed vertegenwoordigd, maar de nadruk ligt op het laagmiddengebied. Wat opvalt,

chromen stemmechanieken zijn Gotoh GB-7. De brug is van verchromd messing en sober maar functioneel uitgevoerd.

De elementen worden voor iedere ZON-bas via de methode van trial-and-error ontworpen en met elkaar gecombineerd. Heeft men eenmaal de ideale combinatie en sound gevonden, dan wordt die configuratie standaard voor dat model. Voor deze Sonus werden de passieve humbuckers volgens ZON-specificaties gemaakt door Bartolini. Hetzelfde principe hanteerde het bedrijf bij de actieve elektronica. Die werd bij ZON ontworpen en getuned, en vervolgens geproduceerd door Polyfusion. Dat bedrijf begon ooit met de bouw van modulaire synthesizers, maar heeft zich inmiddels gespecialiseerd in het bouwen van allerlei elektronica voor derden. In deze Sonus is het ZP-2D-circuit gemonteerd dat bestaat uit mastervolume, balans en actief hoog, midden en laag.

Praktijk

Je verwacht dat een bas met composiet hals loeizwaar is, maar het tegendeel is hier het geval. De Sonus vijfsnaar weegt met zijn 4 kilo niet meer dan een stevige viersnaar. De bas is dan ook keurig in balans en de hals heeft een zeer lage action en speelt uiterst comfortabel.